

**TÒA ÁN NHÂN DÂN
KHU VỰC 6 - GIA LAI
TỈNH GIA LAI**

Số: 25/2025/QĐST-DS

**CỘNG HÒA XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM
Độc lập - Tự do - Hạnh phúc**

Gia Lai, ngày 13 tháng 10 năm 2025

**QUYẾT ĐỊNH
SƠ THẨM GIẢI QUYẾT VIỆC DÂN SỰ**

V/v yêu cầu tuyên bố một người có khó khăn trong nhận thức, làm chủ hành vi

TÒA ÁN NHÂN DÂN KHU VỰC 6 - GIA LAI

Thành phần giải quyết việc dân sự gồm có:

Thẩm phán - Chủ tọa phiên họp: Ông Trần Hồng Hoàng.

Thư ký phiên họp: Bà Nguyễn Trần Tuyết Mai - Thư ký Tòa án.

Đại diện Viện kiểm sát nhân dân khu vực 6 - Gia Lai tham gia phiên họp: Bà Nguyễn Trường Minh Lý - Kiểm sát viên.

Ngày 13 tháng 10 năm 2025, tại trụ sở Tòa án nhân dân khu vực 6 - Gia Lai, mở phiên họp sơ thẩm công khai giải quyết việc dân sự thụ lý số: 17/2025/TLST-DS ngày 01 tháng 10 năm 2025 về việc “Yêu cầu tuyên bố một người có khó khăn trong nhận thức, làm chủ hành vi”, theo Quyết định mở phiên họp sơ thẩm giải quyết việc dân sự số: 104/2025/QĐST-DS ngày 06 tháng 10 năm 2025, gồm những người tham gia tố tụng sau đây:

- *Người yêu cầu giải quyết việc dân sự:* Ông Nguyễn H, sinh ngày 12/3/1949; Căn cước công dân số xxxxxxxx; nơi thường trú: Khu phố B, phường B, tỉnh Gia Lai.

- *Người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan:* Bà Cao Thị L, sinh ngày 24/6/1951; Căn cước công dân số xxxx; nơi thường trú: Khu phố B, phường B, tỉnh Gia Lai.

- *Những người tham gia tố tụng khác:* Không có.

NỘI DUNG VIỆC DÂN SỰ:

- *Theo đơn yêu cầu của ông Nguyễn H, lời khai trong quá trình giải quyết:* Con ông tên Nguyễn Văn B, sinh năm 1983, nơi thường trú: Khu phố B, phường B, tỉnh Gia Lai mắc bệnh tâm thần từ năm 2003 cho đến nay, gia đình đã đưa đi chữa trị nhiều lần ở bệnh viện T nhưng không thuyên giảm. Hiện tại, con ông đang được hưởng trợ cấp xã hội hàng tháng.

Theo Kết luận số 1634/KLGD ngày 12/9/2025 của Trung tâm giám định pháp y tâm thần khu vực miền T thì con ông là người có khó khăn trong nhận thức, làm chủ hành vi.

Do đó, nay ông yêu cầu Tòa án giải quyết, tuyên bố ông Nguyễn Văn B là người có khó khăn trong nhận thức, làm chủ hành vi.

Vì điều kiện tuổi cao, sức khỏe không đảm bảo, ông yêu cầu được vắng mặt tại các buổi làm việc và tại các phiên họp giải quyết yêu cầu trên của ông.

- *Theo lời khai của bà Cao Thị L trong quá trình giải quyết:* Con bà tên Nguyễn Văn B, sinh năm 1983, nơi thường trú: Khu phố B, phường B, tỉnh Gia Lai mắc bệnh tâm thần từ năm 2003 cho đến nay, gia đình đã đưa đi chữa trị nhiều lần ở bệnh viện T nhưng không thuyên giảm. Hiện tại, con bà đang được hưởng trợ cấp xã hội hàng tháng.

Căn cứ Kết luận số 1634/KLGD ngày 12 tháng 9 năm 2025 của Trung tâm pháp y tâm thần khu vực miền T thì con bà ông Nguyễn Văn B là người có khó khăn trong nhận thức, làm chủ hành vi.

Nay chồng bà ông Nguyễn H yêu cầu tòa án giải quyết tuyên bố con bà ông Nguyễn Văn B là người có khó khăn trong nhận thức, làm chủ hành vi thì bà đồng ý.

Vì điều kiện tuổi cao, sức khỏe không đảm bảo, bà yêu cầu được vắng mặt tại các buổi làm việc và các phiên họp giải quyết vụ việc nói trên.

- *Ý kiến của Viện kiểm sát nhân dân khu vực 6 - Gia Lai:* Việc tuân theo pháp luật của Thẩm phán, Thư ký Tòa án trong thời gian chuẩn bị xét đơn yêu cầu và tại phiên họp; việc chấp hành pháp luật của người tham gia tố tụng đúng theo qui định của Bộ luật Tố tụng dân sự. Đề nghị Tòa án chấp nhận yêu cầu của ông Nguyễn H, tuyên bố ông Nguyễn Văn B là người có khó khăn trong nhận thức, làm chủ hành vi, ông H được miễn lệ phí sơ thẩm giải quyết việc dân sự.

NHẬN ĐỊNH CỦA TÒA ÁN:

Sau khi nghiên cứu các tài liệu, chứng cứ có trong hồ sơ việc dân sự được thẩm tra tại phiên họp; ý kiến của các đương sự và đại diện Viện kiểm sát tại phiên họp, Tòa án nhân dân khu vực 6 - Gia Lai nhận định:

[1] Về thẩm quyền giải quyết: Ông H yêu cầu tuyên bố ông Nguyễn Văn B là người có khó khăn trong nhận thức, làm chủ hành vi theo quy định tại khoản 1 Điều 27 của Bộ luật Tố tụng dân sự. Ông B là người bị yêu cầu tuyên bố mất năng lực hành vi dân sự cư trú tại phường B, tỉnh Gia Lai nên theo Điều 35, điểm a khoản 2 Điều 39 của Bộ luật Tố tụng dân sự năm 2015 được sửa đổi, bổ sung năm 2025, Tòa án nhân dân khu vực 6 - Gia Lai có thẩm quyền giải quyết.

[2] Về sự vắng mặt của đương sự: Người yêu cầu giải quyết việc dân sự, người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan đề nghị giải quyết vắng mặt. Căn cứ quy định tại Điều 367 của Bộ luật Tố tụng dân sự, Tòa án tiến hành phiên họp giải quyết việc dân sự vắng mặt ông H, bà L.

[3] Căn cứ Kết luận giám định pháp y tâm thần theo trung cầu số

1634/KLGD ngày 12/9/2025 của Trung tâm P thì ông Nguyễn Văn B bị tâm thần phân liệt thể không biệt định, tiến triển từng giai đoạn với thiếu sót ổn định (F20.32 - ICD-10), có khó khăn trong nhận thức, làm chủ hành vi. Tại khoản 1 Điều 23 của Bộ luật Dân sự quy định: *“Người thành niên do tình trạng thể chất hoặc tinh thần mà không đủ khả năng nhận thức, làm chủ hành vi nhưng chưa đến mức mất năng lực hành vi dân sự thì theo yêu cầu của người này, người có quyền, lợi ích liên quan hoặc của cơ quan, tổ chức hữu quan, trên cơ sở kết luận giám định pháp y tâm thần, Tòa án ra quyết định tuyên bố người là người có khó khăn trong nhận thức, làm chủ hành vi và chỉ định người giám hộ, xác định quyền, nghĩa vụ của người giám hộ”*. Vì vậy, việc ông H là cha của ông Nguyễn Văn B yêu cầu tuyên bố ông B là người có khó khăn trong nhận thức, làm chủ hành vi là có căn cứ nên yêu cầu này được chấp nhận.

[4] Về người giám hộ của ông Nguyễn Văn B: Ông B không có vợ, cha mẹ ông B là ông Nguyễn H và bà Cao Thị L. Ông Nguyễn H, bà Cao Thị L là cha, mẹ của ông B có đủ điều kiện để làm người giám hộ nên ông Nguyễn H, bà Cao Thị L là người giám hộ hợp pháp của ông Nguyễn Văn B và có các quyền, nghĩa vụ của người giám hộ theo quy định của pháp luật.

[5] Ý kiến của Viện kiểm sát nhân dân khu vực 6 - Gia Lai về việc giải quyết việc dân sự là có căn cứ, đúng qui định của pháp luật.

[6] Về lệ phí: Ông Nguyễn H là người cao tuổi nên được miễn lệ phí sơ thẩm giải quyết việc dân sự.

QUYẾT ĐỊNH:

- Căn cứ khoản 1 Điều 27, Điều 35, điểm a khoản 2 Điều 39, các điều 149, 370, 371, 372, 378 của Bộ luật Tổ tụng dân sự năm 2015 được sửa đổi, bổ sung năm 2025;

- Căn cứ khoản 1 Điều 23, Điều 47, Điều 53, khoản 4 Điều 54, Điều 57, Điều 58 của Bộ luật Dân sự;

- Căn cứ Điều 4, khoản 2 Điều 12, khoản 1 Điều 37 của Nghị quyết 326/2016/UBTVQH14 ngày 30 tháng 12 năm 2016 của Ủy ban Thường vụ Quốc hội qui định về mức thu, miễn, giảm, thu, nộp, quản lý và sử dụng án phí lệ phí Tòa án.

- Chấp nhận yêu cầu của ông Nguyễn H. Tuyên bố ông Nguyễn Văn B, sinh ngày 28/4/1983, Căn cước công dân số 052083017178, nơi thường trú: Khu phố B, phường B, tỉnh Gia Lai là người có khó khăn trong nhận thức, làm chủ hành vi.

- Ông Nguyễn H, sinh năm 1949, bà Cao Thị L, sinh năm 1951 là người giám hộ của ông Nguyễn Văn B.

- Ông Nguyễn H và bà Cao Thị L có các quyền, nghĩa vụ của người giám hộ sau đây:

+ Có các quyền: Sử dụng tài sản của người được giám hộ để chăm sóc, chi dùng cho những nhu cầu thiết yếu của người được giám hộ; được thanh toán các chi phí hợp lý cho việc quản lý tài sản của người được giám hộ; đại diện cho người được giám hộ trong việc xác lập, thực hiện giao dịch dân sự và thực hiện các quyền khác theo quy định của pháp luật nhằm bảo vệ quyền, lợi ích hợp pháp của người được giám hộ.

+ Có các nghĩa vụ: Chăm sóc, bảo đảm việc điều trị bệnh cho người được giám hộ; đại diện cho người được giám hộ; đại diện cho người được giám hộ trong các giao dịch dân sự; quản lý tài sản của người được giám hộ; bảo vệ quyền, lợi ích hợp pháp của người được giám hộ.

- Về lệ phí và tạm ứng lệ phí: Ông Nguyễn H là người cao tuổi nên được miễn lệ phí sơ thẩm giải quyết yêu cầu về dân sự. Khi thụ lý việc dân sự, ông H là người cao tuổi được miễn nộp tạm ứng lệ phí nên không xem xét việc trả lại.

- Quyền kháng cáo, kháng nghị: Người yêu cầu giải quyết việc dân sự có quyền kháng cáo quyết định giải quyết việc dân sự trong thời hạn 10 ngày, kể từ ngày Tòa án ra quyết định. Trường hợp họ không có mặt tại phiên họp giải quyết việc dân sự thì thời hạn đó được tính từ ngày họ nhận được quyết định giải quyết việc dân sự hoặc kể từ ngày quyết định đó được thông báo, niêm yết. Viện kiểm sát cùng cấp có quyền kháng nghị quyết định giải quyết việc dân sự trong thời hạn 10 ngày, Viện kiểm sát cấp trên trực tiếp có quyền kháng nghị trong thời hạn 15 ngày, kể từ ngày Tòa án ra quyết định.

Nơi nhận:

- VKSND khu vực 6 - Gia Lai;
- Người yêu cầu;
- Ủy ban nhân dân phường Bồng Sơn, tỉnh Gia Lai;
- Lưu: Hồ sơ việc dân sự.

THẨM PHÁN – CHỦ TỌA PHIÊN HỌP

Trần Hồng Hoàng